

Gewone tweevleugel (nimf)

Gewone tweevleugel (imago)

Ik las dat 2025 het jaar van de eendagsvlieg is. Ik kom daarbij ook het woord haftenlarve tegen. Vandaar dit interview met jullie samen. Want jullie hebben iets gemeenschappelijks, toch?

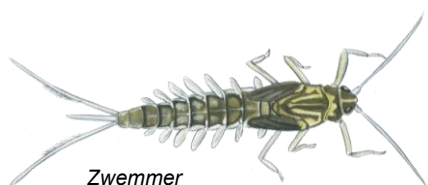
Haftenlarve: Op de eerste plaats even een correctie: op veel zoekkaarten van waterdieretjes word ik larve genoemd. Maar...dat is feitelijk onjuist want ik ken geen larve- en popstadium zoals bijvoorbeeld de vlinders die hebben. Wij haften (*Ephemeroptera*) zijn hemimetabool, we hebben een onvolledige gedaanteverwisseling. Dat betekent dat ik als **nimf** uit een eitje ben gekomen. Afhankelijk van de soort haft (in Nederland zijn er ca 40 soorten) leven wij nimfen gedurende een paar maanden tot 3 jaar in de onderwaterwereld. Om na zo'n 45 keer vervellen **te eindigen als eendagsvlieg**.

Eendagsvlieg: Vooropgesteld: ik ben niet blij met het woord vlieg in mijn naam. Je kunt mij met mijn sierlijke, ragfijne vleugels toch moeilijk vergelijken met een bromvlieg uit de orde der tweevleugeligen? Ik behoor tot de *Ephemeroptera*, orde der netvleugelige insecten. *Ephmros* betekent zoveel als 'kortstondig', 'een dag durend'. De naam eendagsvlieg dank ik dus aan het feit dat wij volwassen haften een kort leven hebben (van een paar uur tot enkele dagen). Maar weet dat ik in mijn jeugd **als nimf een paar jaar volop in het water geleefd en genoten heb!**

Aha, een haftenlarve is een nimf en een eendagsvlieg is dus een haft.

Jullie zijn dezelfde soort, in elke fase van jullie ontwikkeling levend in een ander ecosysteem. Vertel daar eens meer over!

Ik ben als **nimf** ontstaan uit een **eitje** dat mijn moeder met vele andere eitjes had afgezet. Dit gebeurt met alle nimfen. Soortafhankelijk is dat na tien dagen of een aantal maanden. Dat eitje was trouwens maar 0,5 mm groot. Als vegetariër begon ik onmiddellijk te eten van de algen op stenen en waterplanten.

Zwemmer

Ik ben een **haft** ofwel **eendagsvlieg**. Ons volwassen stadium heet **imago**. Uniek in de insectenwereld is dat wij tijdens de gedaanteverwisseling een tussenstadium kennen, ook wel **subimago** genoemd. Toen ik na de laatste vervelling als nimf naar het wateroppervlak zwom, barstte in een paar seconden mijn nimfenhuid open en sloop ik als subimago uit. Mijn vleugels waren toen mat en grijsig door kleine haartjes, waterafstotend waardoor ik

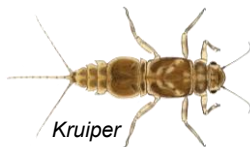
Grote slijkhaf (subimago)

Behorend tot het insectenrijk heb ik zes poten. Aan mijn achterlijf zitten drie lange aanhangsels om mee te zwemmen. Ademhalen gaat via de tracheekieuwen die langs mijn achterlijf zitten. Door die te bewegen stroomt er meer water langs mijn kieuwen, zodat ik beter zuurstof uit het water op kan nemen.

Misschien vind je het leuk om te weten dat er in onze orde 4 soortgroepen zijn. Elke groep heeft diverse families die te onderscheiden zijn aan achterlijfsegmenten en aanhangsels. Ik als **zwemmer** leef graag in stilstaand plantenrijk water. Je kunt me dus in Het Twiske vinden. Zwemmen doe ik met mijn lange zwemborstels. Soms neem ik water op in mijn einddarm en door dat er in 1 keer uit te persen ga ik als een raket naar voren.

De **graver** leeft o.a. in oeverzones en graaft en woelt als een mol met zijn korte, dikke poten in zand en modder.

De **kruiper** komt op de bodem voor. Doordat het slik zich tussen zijn fijne haartjes vastzet, is hij vaak moeilijk te zien.

De **plat** leeft in snelstromende beken en is lichtschuw. Met zijn afgeplatte lichaam zit hij meestal onder stenen.

Ons voortbestaan hangt af van een goede waterkwaliteit die in Het Twiske gelukkig aanwezig is. Wij zijn een belangrijke indicator daarin. **Jullie als mens zijn bewakers daarin.** We leven samen met een grote diversiteit aan waterdierjes, vissen en watervogels. Als onderdeel van de voedselketen kunnen wij helaas niet altijd ontsnappen aan soorten die ons op hun menu hebben staan. Bijvoorbeeld waterroofkevers en libellenlarven.

op het wateroppervlak uit kon sluipen. Daarna zocht ik een plekje om in een paar minuten de laatste vervelling door te maken. Met zo'n 12-50 mm spanwijdte van de vleugels zijn wij haften niet echt groot. Ik vind mezelf rank en slank. In rust krom ik mijn achterlijf sierlijk naar boven en staan mijn vleugels omhoog. Dan zie je goed dat mijn glanzende doorzichtige voorvleugels veel groter zijn dan de achternvleugels (die sommige soorten niet eens hebben).

Op een of andere manier vindt de metamorfose vooral in de avondschemering plaats. Doordat we allemaal rond hetzelfde moment uitsluipen, ontstaat er een prachtig schouwspel. Van mei tot augustus waar te nemen. In die paringsdans spelen de mannetjes een grote rol. Ze stijgen massaal een paar meter boven oever of wateroppervlak. Als vrouwtje vloog ik in die

deinende zwerm, werd gegrepen door de lange poten van het snelste mannetje en paarde in de lucht. Mijn mannetje viel dood op het water, al snel gepakt door een vis.

Ik zette meteen mijn honderden eitjes af door mijn achterlijf steeds in het water te steken. En toen zat mijn leven van een dag erop.

Bij gebrek aan spijsverteringskanaal en met monddelen die onderontwikkeld zijn, kunnen wij imago's immers niet eten. Langer leven zit er niet in! Wel zijn wij haften, als prooi van libellen, vleermuizen en zwaluwen, een belangrijke schakel in de voedselketen.

Bedenk dat onze orde al miljoenen jaren op aarde leeft! Wees blij en onder de indruk wanneer je ons ziet! Of het nu om een nimf in je schepnetje gaat of een bruidsvlucht van haften. Weet dan dat de waterkwaliteit goed is, dat er evenwicht is in het ecosysteem!

Hoe meer haften hoe beter de waterkwaliteit.

Foto's: André de Graaf, Daan Drukker,
Leon van Kouwen, Agnes Noordermeer,
Bart van der Woude
www.ivntwiske.nl